

Київський національний торговельно-економічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. № 12 від 29.03.2018р.)

Ректор

А.А. Мазаракі

ПРОГРАМА

ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Освітній ступінь

Доктор філософії

Галузь знань

29 – Міжнародні відносини

Спеціальність

292 – Міжнародні економічні відносини

Київ 2018

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу
КНТЕУ заборонено**

Автори: Мельник Т.М., докт-р. екон. наук, проф.
Кудирко Л.П., канд. екон. наук, проф.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин протокол №21 від 5 лютого 2018 р.

Рецензент Калужна Н.Г., докт-р. екон. наук, проф.

Навчальна програма

**ПРОГРАМА
ДЛЯ ВСТУПУ В АСПИРАНТУРУ**

292 - міжнародні економічні відносини

**Автори: МЕЛЬНИК ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА
КУДИРКО ЛЮДМИЛА ПЕТРІВНА**

Редактор
Комп'ютерна верстка

Центр підготовки навчально-методичних видань КНТЕУ.
02156, Київ-156, вул. Кіото, 19

РОЗДІЛ І. Світове господарство (СГ), його структурні елементи і тенденції розвитку.

Тема 1. Світове господарство, тенденції і закономірності його розвитку.

Світове господарство: сутність, елементи і суб'єкти, детермінанти розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Секторальний, галузевий, регіональний, кластерний, соціально-економічний і цивілізаційний зрізи дослідження СГ.

Генезис системи міжнародних економічних відносин. Вплив процесів поділу праці на світове господарство.

Нові тенденції в розвитку міжнародних економічних відносин та міжнародного поділу праці.

Закони і закономірності розвитку світового господарства у історичному контексті.

Особливості сучасного етапу розвитку світового господарства. Тенденції інтернаціоналізації і циклічність світогосподарського розвитку.

Основна література: 10, 17, 22

Додаткова література: 11, 16, 21

Тема 2. Національні економіки в сучасній світогосподарській системі та моделі їх розвитку.

Методологічні підходи до систематизації та сучасного позиціонування країн світу. Індекс інклюзивного розвитку як індикатор конкурентного статусу країн в глобальному середовищі. Основні моделі розвитку країн-суб'єктів світової економіки. Зовнішньоекономічні зв'язки держави - складова частина міжнародних економічних зв'язків, світового господарства.

Об'єктивна необхідність міждержавних економічних зв'язків та взаємна зацікавленість країн у їх розвитку. Механізми двосторонніх міждержавних відносин. Багатостороннє міжнародне економічне співробітництво. Стратегічне партнерство. Індустріальні та постіндустріальні стратегії національного економічного розвитку.

Виміри конкурентоспроможності національних економік та фактори їх розвитку.

Основна література: 10, 17, 23.

Додаткова література: 9, 11, 16, 21

Тема 3. Ресурси світогосподарського розвитку і спеціалізація країн світу.

Структура ресурсів світогосподарського розвитку (необмежені, обмежені, поновлювальні, непоновлювальні, матеріальні, інформаційні). МЕВ як сфера ресурсокористування. Феномен «ресурсного прокляття». Взаємозв'язок світового ринку і міжнародного поділу праці. Міжнародний поділ праці як основа міжнародних економічних відносин.

Головні фактори розвитку міжнародного поділу праці: фактори природного та суспільного характеру. Модифікація системи міжнародного поділу праці під впливом НТР та глобальної соціально-економічної трансформації.

Форми і види міжнародного поділу праці, спеціалізація і кооперування виробництва. Діалектика міжнародного поділу та міжнародної кооперації праці й виробництва. Головні показники міжнародної спеціалізації окремих країн, регіонів світу. Економічна ефективність міжнародного поділу праці. Сучасна спеціалізація країн та регіонів світу.

Основна література: 10, 17, 23.

Додаткова література: 2, 9, 11, 18, 22.

Тема 4. Еволюція системи міжнародних економічних відносин.

Сутність і форми МЕВ як елемент структури СГ, діалектика їх взаємозв'язку. Характеристика суб'єктів МЕВ. Поняття середовища МЕВ, його структура й особливості.

Економічне середовище функціонування МЕВ. Індикатори, що характеризують стан економічного середовища.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики й економіки в МЕВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Правові регулятори МЕВ.

Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ. Інфраструктура сучасних МЕВ. Роль транспорту й інформаційно-комунікаційних систем у розвитку МЕВ.

Фактори та особливості еволюції міжнародних економічних відносин, її кількісний та якісний аналіз. Прогнозування та моделювання розвитку міжнародних економічних відносин.

Основна література: 10, 17, 23.

Додаткова література: 7, 8, 11, 13, 14, 17, 18, 26.

РОЗДІЛ II. Розвиток міжнародних торговельно-економічних відносин.

Тема 1. Теоретичні основи, форми і методи міжнародного торговельно-економічного обміну.

Сутність та прояв класичних теорій міжнародної торгівлі (МТ). Теорія абсолютних переваг А.Сміта. Теорія порівняльних переваг Д.Рікардо. Теорія Хекшера-Оліна. Парадокс В.Леонтьєва. Неофакторна модель міжнародної торгівлі. Неотехнологічні моделі міжнародної торгівлі. Порівняльна характеристика теорій неотехнологічного напрямку. Теорії конкурентних переваг. Сутність та джерела формування конкурентних переваг. Ланцюги створення вартості. Розвиток концепції М.Портера в теорії глобальних ланцюгів створення вартості (ГЛСВ) Г.Джерєффі. Чотири виміри ГЛСВ: структура, географія, управління, інституціональне середовище. Глобальні продуктові ланцюги. Глобальні виробничі ланцюги Н.Коу. Концепція нової торгової революції П.Хемілтона.

Форми міжнародної торгівлі за специфікою регулювання: преференційні та дискримінаційні торговельні режими. Механізми, особливості та сфери застосування зустрічної торгівлі. Форми міжнародної торгівлі товарами та послугами. Види МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Тенденції розвитку міжнародного торговельно-економічного посередництва.

Основна література: 7, 10, 17, 20, 22, 23.

Додаткова література: 4, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 23, 26.

Тема 2. Міжнародна торговельна політика та комерційна дипломатія.

Сутність, рівні та ключові тенденції розвитку системи регулювання міжнародних торговельно-економічних відносин. Лібералізація і протекціонізм в системі регулювання МТ. Особливості реалізації зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Лібералізація зовнішньої торгівлі – загальна проблема сучасних МЄВ.

Засоби зовнішньоторговельної політики. Вияви дискримінації в МТ. Регіональне торговельне співробітництво.

Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі (СОТ). Реорганізація КОКОМ (Координаційна Рада з експортного контролю). Значення торговельних угод у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торговельної палати. Основні правила міжнародної торгівлі послугами. Торговельні аспекти прав інтелектуальної власності в системі СОТ. Сутнісна характеристика форм та методів комерційної дипломатії.

Основна література: 7, 10, 13, 17, 20, 22, 23.

Додаткова література: 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 23, 26.

Тема 3. Стан, тенденції і перспективи розвитку світового ринку товарів та послуг.

Сутність, функції та етапи розвитку світового ринку товарів та послуг. Система показників розвитку міжнародної торгівлі та методологія їх розрахунку. Сучасна структура світового ринку товарів та послуг. Товарна структура світового ринку та тенденції її розвитку. Географічний розподіл міжнародної торгівлі. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі між промислово розвинутими державами. Місце нових індустріальних країн та країн з транзитивною економікою в світовій торгівлі.

Послуги як найбільш динамічний фактор сучасної світової торгівлі. Зростання значення патентно-ліцензійної торгівлі в умовах технологічної революції. Ціноутворення в міжнародній торгівлі. Види цін. Цінові знижки. Базові умови поставки. Зростання ролі

зовнішньої торгівлі в розвитку економіки окремих країн. Обсяг, структура і динаміка міжнародної торгівлі в сучасних умовах.

Основна література: 7, 10, 13, 17, 20, 22.

Додаткова література: 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 24, 26.

Розділ III. Мотивація, форми і регулювання міжнародного руху капіталу.

Тема 1. Мотивація і форми міжнародного руху капіталу.

Мотивація і сутність міжнародного руху капіталу. Еволюція теорій міжнародного руху капіталу. Цілі і форми вивозу капіталу. Підприємницький, позичковий капітал. Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. „Інвестиційний клімат”. Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Венчурне інвестування, його джерела, форми та сучасні особливості. Аргументація, вибір видів та обумовленість офіційної допомоги розвитку. Оцінка ефективності офіційної допомоги розвитку в контексті національних інтересів донорів та реципієнтів. Діяльність міжнародних організацій як донорів і аналіз особливостей її інституційного забезпечення. Методи та інструменти надання офіційної допомоги розвитку.

Основна література: 1, 10, 14, 17, 20.

Додаткова література: 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 26.

Тема 2. Прямі зарубіжні інвестиції і міжнародне виробництво.

Прямі інвестиції в системі міжнародного руху капіталу. Види і форми прямих іноземних інвестицій. Обсяги, динаміка і структура прямих зарубіжних інвестицій. Головні потоки міжнародного капіталообміну. Регулювання прямих інвестицій на національному та міжнародному рівнях.

Головні форми спільного міжнародного підприємництва. Транснаціональні корпорації, стратегічні альянси, спільні підприємства, вільні економічні зони та їх роль в сучасному світовому господарстві. Злиття та поглинання в міжнародному бізнесі. Вільні економічні зони. Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування.

Оцінка ризиків здійснення прямих зарубіжних інвестицій. Регулювання прямих інвестицій на національному та міжнародному рівнях.

Основна література: 1, 10, 14, 17, 20.

Додаткова література: 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 26

Тема 3. Міжнародне портфельне інвестування.

Теорії портфельного інвестування. Переваги та недоліки портфельних інвестицій. Структура портфельних інвестицій. Основні портфельні інвестори (інвестиційні фонди, пенсійні фонди, страхові компанії, ТНК, банки). Особливості та проблеми регулювання портфельних інвестицій та діяльності емітентів, інвесторів, реєстраторів, зберігачів, депозитаріїв. Організатори торгівлі цінними паперами (біржі та торговельно-інформаційні системи). Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів. Рейтингування емітентів та їх цінних паперів. Аудит в інвестиційному процесі.

Основна література: 1, 4, 5, 10, 14, 17, 20.

Додаткова література: 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 26

Тема 4. Міжнародні кредитні відносини та їх регулювання.

Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Теорії кредиту. Принципи міжнародного кредиту. Фактори розвитку міжнародного кредитних відносин. Форми міжнародного кредитування. Єврокредити. Лізинг. Факторинг. Форфейтинг.

Кредитні інструменти фондового ринку (Єврооблігації. Іноземні облігації. Сек'юритизація кредитів). Вексель. Кредитний рейтинг. Кредитна історія боржника.

Передумови формування та особливості розвитку національних та міжнародних фінансових центрів. Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність. Внутрішньокорпоративне кредитування. Проблема зовнішньої заборгованості та шляхи її розв'язання. Державний борг. Регулювання міжнародних кредитних відносин на різних рівнях: методи та інструменти. Лондонський клуб кредиторів. Паризький клуб кредиторів.

Основна література: 1, 4, 5, 10, 14, 17, 20

Додаткова література: 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 26

РОЗДІЛ IV. Міжнародна трудова міграція і світовий ринок праці.

Тема 1. Міжнародна трудова міграція, її наслідки та регулювання.

Масштаби, форми і основні напрямки сучасних міграційних процесів. Міграція населення і міграція робочої сили. Суть і чинники міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції робочої сили. Місце мігрантів в структурі сучасного ринку праці. Економічні і соціальні наслідки міжнародної трудової імміграції та еміграції. "Відплив інтелекту" в сучасних міграційних процесах, його причини, напрямки, кількісна та якісна оцінка.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП) та її роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення.

Основна література: 7, 10, 13, 17, 20

Додаткова література: 4 5, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 24, 26.

Тема 2. Формування і тенденції розвитку світового ринку праці.

Сутність та структура світового ринку праці. Шляхи формування та особливості функціонування міжнародного ринку праці. Світові центри тяжіння робочої сили та їх порівняльна характеристика. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці. Особливості регулювання міграційних процесів на регіональних ринках.

Основна література: 7, 10, 13, 17, 20

Додаткова література: 4 5, 7, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 24, 26.

РОЗДІЛ V. Світова валютна система та міжнародні розрахунки.

Тема 1. Національні, міжнародні і світова валютні системи.

Світова валютна система: сутність та елементи. Поняття валюти та її види. Конвертованість валют. Валютний паритет. Теорії валютних курсів і валютна політика.

Європейська валютна система: структурні принципи та етапи розвитку. Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту, Бреттон-Вудська і Ямайська валютна системи. Причини та напрями реформування світової валютної системи. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. Перспективи трансформації світової валютно-фінансової системи в умовах глобальної фінансово-економічної кризи.

Основна література: 1, 4, 5, 10, 14, 17, 20

Додаткова література: 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 26

Тема 2. Світовий валютний ринок і валютні операції.

Сутність та функції світового валютного ринку. Учасники валютного ринку. Структура валютного ринку. Основні валютні операції. Ринок похідних валютних інструментів (деривативів). Ринок євровалют: сутність, основні сегменти, особливості. Ринок золота та його вплив на сучасні валютні відносини.

Дилінгові системи. Лондонська міжбанківська ставка LIBOR. Основні центри торгівлі валютою. Валютні спекуляції. Валютний арбітраж. Міжнародна валютна ліквідність. Місце валютних бірж в структурі світового валютного ринку. Рівновага на світовому валютному ринку. Сучасні тенденції розвитку світового валютного ринку.

Основна література: 1, 4, 5, 10, 14, 17, 20

Додаткова література: 3, 4, 5, 7, 10, 14, 16, 26

Тема 3. Міжнародні розрахунки і платіжний баланс.

Міжнародні розрахунки, їх основні форми. Механізм і схеми здійснення міжнародних розрахунків. Інтернет в системі міжнародних розрахунків. Державне регулювання системи міжнародних розрахунків.

Платіжний баланс, його структура та методологія складання. Теорія платіжного балансу. Головні параметри. Джерела інформації. Принципи класифікації. Баланс поточних операцій. Експорт та імпорт товарів. Експорт та імпорт послуг. Рух доходів та поточних трансфертів. Рахунок операцій з капіталом та фінансових операцій. Капітальні трансферти. Прямі інвестиції. Портфельні інвестиції. Інші

інвестиції. Фінансування платіжного балансу. Резервні активи. Виняткове фінансування. Баланс міжнародних інвестицій.

Методи регулювання платіжного балансу. Стан платіжного балансу і валютна політика держави. Фінансові кризи та їх вплив на світогосподарський розвиток.

Основна література: 3, 4, 6, 9, 10, 12, 14, 18

Додаткова література: 1, 12, 13, 15, 18.

РОЗДІЛ VI. Теорія і практика управління міжнародним бізнесом.

Тема 1. Стратегії і технології міжнародного менеджменту.

Сутність, еволюція та характеристика основних форм міжнародного бізнесу. Становлення і розвиток національних і міжнародних шкіл менеджменту. Типізація та основні різновиди міжнародних ділових стратегій. Сучасні методи прийняття рішень та управлінська результативність міжнародних корпорацій. Організаційні структури і культури міжнародних корпорацій.

Моделі лідерства в міжнародному менеджменті. Системи контролю і моніторингу в міжнародних корпораціях. Інноваційна діяльність в міжнародних корпораціях. Екологічні виміри діяльності міжнародних корпорацій.

Основна література: 1, 9, 12, 14, 16, 21

Додаткова література: 3, 11, 12, 14, 16, 22.

Тема 2. Методологія міжнародного маркетингу та його сучасний інструментарій.

Сутність та порівняльна характеристика форм міжнародного маркетингу. Еволюція концепцій міжнародного маркетингу. Складові комплексу міжнародного маркетингу. Середовище міжнародного маркетингу. Політико-правове середовище. Економічне середовище. Елементи соціокультурного середовища як об'єкт дослідження в міжнародному маркетингу. Міжнародні маркетингові дослідження. Міжнародний кодекс маркетингових та соціологічних досліджень (ICC ESOMAR). Вибір зарубіжного цільового ринку та його сегментація. Позичування товару на міжнародному ринку. STP-маркетинг. Недиференційований, диференційований та концентрований маркетинг. Моделі виходу підприємства на зовнішні ринки. Товарна політика на зовнішніх ринках. Формування концепції

міжнародного товару. Концепція глобального життєвого циклу товару. Брендинг як складова міжнародної товарної політики. Міжнародні вимоги до упаковки та маркування. Функції упаковки та маркування на зовнішніх ринках.

Міжнародні канали розподілу. Критерії вибору каналу розподілу при виході на зовнішній ринок. Логістичні послуги в системі міжнародного маркетингу. Міжнародні маркетингові комунікації. Міжнародний комунікаційний комплекс як складова комплексу маркетингу. Міжнародна цінова політика. Менеджмент міжнародної маркетингової діяльності. Міжнародний маркетинг в Україні. Еволюція формування та сучасний стан національної системи міжнародного маркетингу.

Основна література: 2, 3, 9, 10, 19, 21, 22

Додаткова література: 3, 4, 11, 12, 14, 16, 22, 23.

РОЗДІЛ VII. Міжнародна інтеграція та глобалізація економічного розвитку.

Тема 1. Еволюція теорій і сучасна практика міжнародної інтеграції.

Об'єктивні і суб'єктивні передумови розвитку інтеграційних процесів. Поняття та основні риси міжнародної економічної інтеграції. Рівень і зміст інтеграції в різних секторах світового господарства. Еволюція теорій і сучасна практика міжнародної інтеграції. Регіональний характер міжнародної економічної інтеграції.

Форми і стадії розвитку економічної інтеграції: вільна торгівля, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна інтеграція. Стимулювання політики регіоналізму. Ефекти регіональних торговельних угод. Динамічні та статичні ефекти економічної інтеграції. Позиції сучасного ЄС в глобальній економіці. Процес європейської інтеграції та його витoki. Структурна модель Європейського Союзу. Органи та інституції ЄС. Цілі, принципи та повноваження ЄС. Європейський внутрішній ринок. Етапи розширення ЄС. Особливості і суперечності розширення Євросоюзу в контексті Маастрихтських та Копенгагенських критеріїв. Політика ЄС відносно «третіх» країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розвитку ЄС. Концепція «Велика Європа / Сусідство» та її розвиток.

Проблема «Brexit». Транскордонне співробітництво як стратегія ЄС.
Зміст, складові та цілі Угоди про асоціацію між Україною й ЄС.
Основна література: 2, 4, 6, 12, 14, 18, 20, 22
Додаткова література: 6, 8, 13, 17, 20, 22, 26, 30.

Тема 2. Глобальні проблеми і виклики економічного розвитку.

Суть і об'єктивні передумови виникнення глобальних проблем світової економіки. Поняття "глобальні проблеми". Класифікація глобальних проблем світової економіки і причинно-наслідкові фактори їх формування. Глобальні проблеми і їх вплив на світовий розвиток. Глобальні проблеми і виклики економічного розвитку. Підходи до вирішення глобальних проблем.

Формування глобальної економічної системи. Інтелектуалізація світогосподарського розвитку і міжнародний науково-технологічний обмін. Соціальні виміри глобального економічного розвитку. Конкурентоспроможність суб'єктів бізнесу в глобальному середовищі.

Економічний глобалізм (виробничо-торговельний, фінансово-інвестиційний, інфраструктурний) та його вплив на світогосподарську динаміку. Проблеми нерівномірності, асинхронності, диспропорційності глобалізації соціально-економічного розвитку. Сучасні концепції і наукові школи глобалістики. Прояви, сутність і особливість розвитку економічного альтер- та антиглобалізму.

Основна література: 3, 4, 6, 8, 22.

Додаткова література: 1, 11, 13, 15, 17, 18, 23, 29.

Тема 3. Формування глобальної економічної системи.

Становлення глобальних ринків та механізми їх функціонування. Інформатизація світогосподарського розвитку і феномен «нової економіки». Міжнародні стратегії розвитку за умов глобалізації. Вибір країнами оптимальних стратегій економічного розвитку в умовах глобалізації. Інноваційні, інформаційно-технологічні, фінансово-економічні, інституціональні й соціальні засади трансформації світових економічних стратегій в умовах глобалізації. Регіоналізація як реакція на виклики глобалізації. Проблеми вибору стратегії економічного розвитку в світлі цивілізаційних викликів: синтез і цивілізаційна ідентичність.

Міждержавне регулювання глобальних проблем. Роль глобальних

регуляторів міжнародної економічної діяльності (Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи, СОТ, МВФ, Світовий Банк) в вирішенні глобальних проблем людства.

Основна література: 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 19

Додаткова література: 1, 11, 13, 15, 17, 18, 23

РОЗДІЛ VIII. Україна у світовій економіці та МЄВ.

Тема 1. Геоекономічна стратегія України та її інтеграційні пріоритети.

Методологія позиціонування України в сучасній світогосподарській системі. Проблеми включення України в систему світогосподарських зв'язків. Процес ринкових трансформацій української економіки. Потенціал і проблеми транснаціоналізації економіки України. Розвиток двостороннього торговельно-економічного співробітництва і стратегічне партнерство. Регіонально-інтеграційні пріоритети національного економічного розвитку. Взаємодія України з міжнародними економічними організаціями. Перспективи України в глобальній економічній системі.

Основна література: 1, 2, 9, 10, 15, 17, 21

Додаткова література: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 17, 22, 23.

Тема 2. Розвиток міжнародної економічної діяльності України.

Інтенсифікація, диверсифікація і структурна оптимізація зовнішньої торгівлі товарами та послугами України.

Двосторонні торговельно-економічні відносини України з країнами світу та інтеграційними блоками.

Розвиток міжнародної економічної діяльності України. Формування експортного профілю економіки України. Порівняльні і конкурентні переваги економіки України в міжнародному поділі праці. Обсяги, характер та структура зовнішньоекономічних зв'язків України. Інтенсифікація, диверсифікація і структурна оптимізація зовнішньої торгівлі товарами та послугами. Політика України на світовому ринку прямих і портфельних інвестицій. Ефективність участі України в міжнародних валютно-фінансових і кредитних установах. Україна як реципієнт і донор офіційної допомоги розвитку. Становлення національної валютної системи.

Удосконалення технологій міжнародних розрахунків. Структура та особливості формування платіжного балансу України. Проблема зовнішньої заборгованості та шляхи її вирішення. Україна в процесах міжнародної трудової міграції. Регулювання міжнародної економічної діяльності в Україні.

Основна література: 1, 2, 9, 10, 15, 17, 21

Додаткова література: 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 17, 22, 23.

РОЗДІЛ ІХ. Економічна інформатика та комп'ютерна техніка.

Тема 1. Статистичні дослідження в економіці.

Статистичні дослідження в економіці. Методика використання статистичних функцій в економічних дослідженнях. Основні статистичні характеристики рівня та вартості життя населення. Статистика результатів виробництва товарів та послуг, товарного та фінансового ринків, цін та ціноутворення на макрорівні. Кореляційно-регресійний аналіз та його застосування в економічних дослідженнях. Основні поняття теорії статистики. Обробка статистичних даних. Методи багатofакторного регресійного аналізу. Сутність та методи економічного аналізу. Сітковий графік комплексу робіт.

Основна література: 5, 7, 12, 13

Додаткова література: 19, 26.

Тема 2. Математичне моделювання.

Математичне моделювання як метод наукового пізнання економічних явищ та процесів. Економічні проблеми та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику. Загальна характеристика економіко-математичних методів. Методи та моделі прогнозування економічної динаміки. Регресійні моделі, їх позитивні якості та недоліки. Моделі міжгалузевого балансу. Економічна сутність, постановка окремих задач нелінійного програмування, методи їх розв'язання. Економічна сутність, постановка та моделі основних типів задач лінійного програмування, методи їх розв'язання, аналіз оптимального плану.

Основна література: 5, 7, 12, 13

Додаткова література: 19, 26.

Тема 3. Економічна інформатика та інформація.

Економічна інформація: властивості, структура, подання, оцінювання. Загальна характеристика та класифікація систем обробки економічної інформації. Класифікація та основні характеристики операційних систем. Комп'ютерні мережі. Глобальна комп'ютерна мережа INTERNET, її служби та сервіси. Новітні інформаційні технології та схема розвитку інформаційних систем. Основи комп'ютерних технологій та їх застосування в економіці. Характеристика системи баз даних в EXCEL, іменування бази, форматування даних, використання списків тощо. Технологія проектування та створення бази даних в Microsoft ACCESS. Система управління базами даних, реалізованих в середовищі WINDOWS.

Основна література: 5, 7, 12, 13

Додаткова література: 19, 26.

Тема 4. Системний аналіз і методи прийняття рішень.

Організаційно-технологічні аспекти систем підтримки прийняття рішень. Системний аналіз в управлінні. Теорія ігор та її застосування до задач прийняття рішень. Інформаційне забезпечення системного аналізу. Роль прогнозування в управлінні. Принципи реалізації системи соціально-економічного прогнозування. Економічна та математична постановка оптимізаційних задач. Організаційно-технологічні аспекти систем підтримки прийняття рішень. Етапи і зміст експертних процедур прийняття рішень.

Основна література: 5, 7, 12, 13

Додаткова література: 19, 26.

Тема 5. Інформаційні системи.

Системи обробки економічної інформації. Автоматизована обробка інформації з управління виробництвом. Бухгалтерські інформаційні системи. Експертні системи. Бази знань, технологія формування та управління ними. Інтелектуальні інформаційні системи. Інформаційні системи маркетингових досліджень. Інформаційні системи організаційного управління: банківські, фінансові тощо. Інформаційно-пошукові системи. Корпоративні інформаційні системи.

Основна література: 5, 7, 12, 13

Додаткова література: 19, 26.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань на вступному іспиті зі спеціальності для здобуття ступеня вищої освіти доктор філософії

1. Загальні положення:

Мета вступного іспиту зі спеціальності – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників згідно з вимогами програми вступних іспитів до аспірантури.

2. Структура екзаменаційного білета:

Екзаменаційний білет вступного іспиту зі спеціальності складається з 3-х питань.

3. Критерії оцінювання:

- Рівень знань оцінюється за 100-бальною шкалою.
- Максимальна кількість балів за повні правильні відповіді: перше питання – 25 балів, друге питання – 25 балів, третє питання – 25 балів, четверте питання – 25 балів. Неправильна відповідь оцінюється у 0 балів.
- Особи, які отримали менше 60 балів до наступних іспитів не допускаються та участі у конкурсі не беруть.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. із внесеними змінами і доповненнями - редакція від 10.04.2008. - <http://zakon1.rada.gov.ua/>
2. Міжнародний процесуальний кодекс ICC/ ESOMAR [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://www.esomar.org/>
3. Международный кодекс рекламной практики [Електронний ресурс]–Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_010
4. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535
5. Баженов В.А., Венгерський П.С. Информатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник. – К.: Каравела, 2016. – 592 с.

6. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 494 с.
7. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч.-метод. посібн. – К.: КНЕУ, 2005. – 408 с.
8. Майер Дж., Олесневич Д. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання в глобальній економіці / Дж. Майер, Д. Олесневич ; пер. з англ. – К. : Знання, 2002.
9. Мальський М.З. Теорія міжнародних відносин: підруч./ М.З.Мальський, М.М.Мацяк. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.; Львів: Знання; ЛНУ імені Івана Франка, 2011.- 406 с.
10. Маркетингові дослідження : підручник / В.В. Ортинська, О.М. Мельникович. – 2-ге вид., доповн. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 436 с.
11. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч.1. – 633 с.
12. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч. 2. – 384 с.
13. Міжнародний маркетинг: підручник / за ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник / Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко, О.В. Кам'янецька, К.С. Пугачевська [та ін.] – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 450 с
14. Міжнародні економічні відносини: підручник / за наук. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник/ Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко, Н.О. Іксарова, О.В. Кам'янецька, Т.Л. Вишинська. [та ін.]; – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 555 с.
15. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: монографія. - К.: КНТЕУ, 2007.-395 с.
16. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / [А. А. Мазаракі та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : КНТЕУ, 2012. - 823 с.
17. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т.М. Мельник, О.В. Дьяченко, О.В. Зубко ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 600 с.
18. Міжнародні організації: Навч. посіб./За ред. О.С.Кучика. – 2-ге вид, перероб. і доп. –К.: Знання, 2007. – 749 с.
19. Павленко І.І. Міжнародна торгівля та інвестиції: навч. посіб./ І.І.Павленко, О.В.Варяниченко, Н.А.Навроцька.- К.: ЦУЛ, 2012.- 256 с.
20. Рзаєв Р.О., Шарапов О.Д., Ігнатенко В.М., Дибкова Л.М. Інформатика та комп'ютерна техніка. Навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2006.- 486 с.
21. Світовий ринок товарів та послуг : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 720 с.

22. Транснаціональні корпорації: Навч. посіб. (В.В. Рокоча, О.В. Плотніков, В.Е. Новицький, Л.П. Кудирко та ін.), – К.: Таксон, 2001.
23. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : підручник / Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 456 с.
24. Циганкова Т.М. Міжнародний маркетинг: Навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2005. – 236 с.
25. Шарапов О.Д., Дербенцев В.Д., Семьонов Д.Є. Системний аналіз: Навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003.

ДОДАТКОВА

1. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія / Кер. авт. кол. і наук. ред. Т.М.Циганкова. – К.: КНЕУ, 2003. – 660 с.
2. Гончаров Ю.В., Петін Ю.О., Сальник О.М. Світ. Європа. Україна: Трансформація економіки та інтеграція. - К.: Знання України, 2007. – 504 с.
3. Економічна безпека національної економіки в умовах глобальних викликів: : [монографія]. / [А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 718 с.
4. Економічний суверенітет України в умовах глобальних викликів: монографія: / А.А. Мазаракі / Мазаракі А.А., Т.М. Мельник, В.В. Юхименко [та ін.]; за заг.ред.: А.А. Мазаракі - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 683 с.
5. Зовнішня торгівля України: ХХІ ст. : монографія: / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко, Н.О. Іксарова, О.В. Кам'янецька, Т.Л. Вишинська, К.С. Пугачевська [та ін.]; за заг.ред.: А.А. Мазаракі - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 600 с.
6. Каніщенко О. Л. Міжнародний маркетинг у діяльності українських підприємств / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К. : Знання, 2007. — 446с.
7. Зовнішньоторговельні аспекти конкурентної політики України в умовах СОТ: монографія/ за заг. ред А.Мазаракі. - К.: КНТЕУ, 2008.- 309 с.
8. Ukrainian economy growth imperatives: Monograph [Text] / A. Mazaraki, S. Melnichenko, G. Duginets et al; edited by Anatolii A. Mazaraki – Prague: Coretex CZ SE, 2018. – 300 p.
9. Економічний глобалізм: розвиток та зростання. Монографія / Рокоча В.В., Кудирко Л.П. та ін. – К.: Таксон, 2005.
10. Заблоцька Р.О. Система інституційного регулювання світової торгівлі послугами: монографія / Р. О. Заблоцька. – К. : Київ. ун-т, 2008. – 368 с.

11. Кудирко Л.П. Проблеми деінституціалізації стратегічного партнерства в умовах глобальних трансформацій // Економічний простір: зб. наук. праць. – № 117. – Дніпро: ПДАБА, 2017. – 265с. – С. 5-14 http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2017_117_3.
12. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності: Навч.-метод. посібник. – К.: КНЕУ, 2005- 204 с.
13. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М., Антонюк Л.Л. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку: Монографія (у 2 томах). –К.: КНЕУ, 2006.
14. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Зовнішньоекономічні відносини України і Республіки Корея // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2017. — № 1(90). — С. 5–15. http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2017_1_3
15. Мельник Т.М. Вплив міжнародної трудової міграції на економіку України / Т.М. Мельник, О.В. Лошенко // Науковий журнал «БІЗНЕС ІНФОРМ», №12, 2016. - с. 29- 35.
16. Мельник Т.М., Дьяченко О.В. Інституціональне забезпечення митного регулювання України в умовах євроінтеграції // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. — 2017. — №4 (93) — С. 5-15 [http://zt.knteu.kiev.ua/files/2017/03\(92\)/ZT_03_2017_st_02.pdf](http://zt.knteu.kiev.ua/files/2017/03(92)/ZT_03_2017_st_02.pdf)
17. Мельник Т.М., Касянок К.Г. Проблеми залучення та використання іноземних інвестицій в економіці України Україна // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2017. — №1 <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/journals/2017/1/253-270>
18. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: / А.С.Філіпенко (кер. авт. кол.), В.С.Будкін та ін. – К.: Знання України, 2004. – 304 с.
19. Наконечний С.І., Савіна С.С. Математичне програмування: Навч. посібник. – К.:КНЕУ, 2005.-452 с.
20. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобальних викликів. Монографія: у 2 ч./ за ред. В.Гейця, А.Мазаракі. - К.: КНЕУ, 2008.-356 с.
21. Снітинський В.В. Діловий етикет у міжнародному бізнесі: навч. посіб./ В.В.Снітинський, Н.Б.Завальницький, О.О.Брух.- Л.: Магнолія, 2012.- 300 с.
22. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків: Підручник. – К.: ТОВ «Лазарит-Поліграф», 2012 – 480 с
26. Стратегія посткризового розвитку зовнішньоекономічного сектора України : монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, В.В. Юхименко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 652 с.
27. Структурна переорієнтація зовнішньої торгівлі в системі факторів економічного зростання : [монографія]. / [А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник,

В. В. Юхименко та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 652 с.

28. Транснаціональне торгове право : навч. посіб. / С.П. Коломацька. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 204 с.

29. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. – К.: Знання, 2007. – 670 с.

30. Циганкова Т. М. Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології / Київський національний економічний ун-т. — К.: КНЕУ, 2004. — 400с.

31. ISO 22000: 2005 «Системи менеджменту в галузі безпеки продовольства-вимоги для будь-яких організацій в ланцюгу поставок» [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://www.iso.org/iso/ru/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=35466

32. Правова основа екомаркування в ЄС [Regulation (EC) № 66/2010 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the EU Ecolabel] [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ.L.2010.027:0001:0019:en:PDF>

33. Митний кодекс України зі змінами, внесеними згідно із Законами № 4915-VI від 07.06.2012, № 4999-VI від 21.06.2012, № 5018-VI від 21.06.2012, №5043-VI від 04.07.2012, №5076-VI від 05.07.2012 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

34. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14 квітня 1891 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_134